

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQAN

No 49
[4348]

13 МАРТ 1996-чы ИЛ. ЧӨРШӨНБЭ.

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

ИНДЕКС 0001 Гыметн 500 манат

АЗЭРБАЙҶАН—КҮРҶҮСТАН: ДОСТЛУҒУМУЗУН ТЭНТЭНƏСИ

Азәрбајҹан президенти Һейдәр Әлијевин Күрчүстан рәсми сәфәри

ТБИЛИСИ АВНАСИЈА БИРЛИЈИНДӘ ЖӨРҮШ

Тбилис Авиасија Вирлиги кечмиш Советлр Иттифакнын чох нуфузул муассеслрлеринди бирл олуб, 1941-чи илде Тагардордан Тбилисге кчурулмуш бу завод мунариб дврүндө орундун джүз тжжрлерили иле тешфининде мућум рол оянамиш, хемин иллерде бурда 2.100-дөн чох гырычы тжжрла густеһсал едилмишдир. Динч гучулуг иллрнинде исе авиасија бирлинде бурхылан сөршини тжжрлерили өлкени мућли авиасијасында кеңиш јер тутмушдур.

Мартын 9-да сөнөр тездән Азәрбајҹан президенти Һејдәр Әлҹев вә Куручустан президенти Едуард Шернардһадзев бә бирлије кәдиләр. Әмүрүн чохуну тәјәрә исетиһалына һәер етмиһ готчаһан әмәк аһамлары, көнчәләр президентләр һәрәрәтлә саһамладылар, онлар күл-чәк дөстәләр тәдҹиһ етдиләр. Мүасир дөврүн көркәмәли сјаһи хадимлары Һејдәр Әлҹев вә Едуард Шернардһадзев дөврәј аһан фәһләләр, мүһтәһәһәһәһәһ Азәрбајҹан президентинин онлар көһәһ кәһмәһиндән бөјүк шәрәф дүһәһләрини бәһдирләр. Коллективни үзәләр Һејдәр Әлҹевин вахтлә Тбилиһ Аһнәһи Азәрбајҹиндә оһдүһүн јашы һәтирәһләрини сәһләдиләр. Онлар Һејдәр Әлҹевин һәһин

вахт өкдiji аґачы дөвләт-
мизин башчысына көстәр-
диләр.

Соңра президентләр авиация бирлигини бир сыра сөхлөрдә олдудлар. Буранда чалышкан азербайжанлы өмөкчилер онларга гонаг калдиң үчүн президент һөждәр Әлиев миннәгәрдәригларны билдирдиләр. Соңдашларны миз дедиләр: Өзиз президент, Аллаһ көмөглин олдун. Биз ичанырыг ки, Си-зиз мүдүрки раһбәрлигиниз нәтижәсидә Азербайжан Республикасында муһарибә сүлһә юлу илк баша чагачаг, Азербайжан дәвләти өк мүстәқиллигин даһа да мөһкәмләндирәрәк дуня бирлигиндә лаңгиләр дунягачагир.

Президент Һейдәр Әлиев соңдашларымызга сәмиһи сөһбәт етди, онлары әмгән етди ки, тезликлә торпагларымыз душмәнән азад олуначаг, гачыңдарымыз өз јерлеринә, јурдарына гайдачаглар. Дөвләтимизин башчысы әмин олдуғуну билдирди ки, Абхазјадан гачың душмуну адамлар да тезликлә өз јерлеринә гайдачаглар.

Бирлијин рəһбەرлəri сөн дөврдə јаранмыш четинликләр, истəһсалын һазыркы вəзијəти, мүүссисəнин перспективлəri бәрəдə дөвлєт башчыларына һəртərəfli мəлүмат вердилər.

бир бəhbər гəбистандан кечəндə Аллaһ-Тəаа нəмјин гəбистаньн җырл иллик əзə-быны кəтүрəкəк. Бу күн ки рəббər, ки халгын, ки дөлəтлї рəббләрләр бу јердə-дирлр. Мөн ешитмїшмєк ки, бу јердə гəбистан олүв ə бурада мусулманлар латыр-онларын ушаглары, башгалары јатырлар. Бу гəбистан-да јүзләрлє, минләрлє инсан јатыр вə онларын руһу би-зи ешидр. Шейхүлislam ки-ми мөн президентләрдөн ичə-зə истəюрм ки, дүндəдэн кəдөлəрїн руһуна Фатимə охшам.

Бүгд Ону да дөдө билерим ар-
хала өсрөн өвчлөдөгчлөрдө бу-
рада шежүхисламлыг олду-
гуна көрө, бурада икш шеж-
үхисламын гөбри дө зәр-
дыр. Бурада Фөтәли хан
Хојси, Мирзә Фөтәли Ахун-
дов, Мирзә Шәди Вәзәв әз

АЗƏРБАЙҶАН ПРЕЗИДЕНТИ

ҲЕДӘР ӘЛКҮВНН ЧЫХЫШЫ

— Һөрмәтлi чәнаб президенти Едуард Шөварднадзе!
Һөрмәтлi достлар, һөрмәтлi күрчү тардашларымыз, бачыларымыз!

Биз иккинчи жүндүр ки
эзиз Күрүчстан торпагында
гонагагы. Күрүчстанын пре
зиденти, меним эзиз достум
Едуард Шевардадзенин, күр
чү халгынын гонагагыгы. Икк
күндүр ки, биз күрчү халгы
иле Азербайжан халгы ара
сында олан достулугун ке
миш сөһиәфәләрини өзөгәл
жирик, достулугун бү күн мөһ
көмләмәси өз кәлөчөкдә
һа дә мөһкөм олмасы үчүн
чалышырыр.

Виз инди, бу дөнгөләрде
Курчустанын Тбилис шаһә-
ринде, төбиетин күрчү хал-
гына бөхш етдији өн көзәл
күшәләрден бириндәйик. Бө-
йүк ифтихар, мәһәббәт һис-
сия илә гејд едирәм ки, бу кө-
зәл күшәләрден бириндә
Азербайжанын бөйүк өвләд-
лары, бөйүк шәхсиятләрни
әбәдијәтә говушублар, әбәди
vivivolar

Азәрбајҹан халгынын бө-
лүк оглу, мұғалықын инсан
җазычы, шаир, алим, фило-
соф, дөвлөт хадими Мирзә
Фәтали Ахундовун мөзары
бурададыр. Оуну өвладлары-
нын, гөһүм-әтробаларынын
мөзарлары да бурададыр.
Мирзә Фәтали Ахундовун
мөзары гаршысында, оуну-
руну гаршысында Азәрбајҹан
халгы алыдын баш әйрәми
оу Аляһдын бир даһа, бир
лаһа рәһмәтләр диләтирем.

Биз Azərbaycan халгынын
көркəmли оғлу Мирзə Шəфиги
Вазефин гəбри өнүндəдик.

онларын ушаглары, башгалары жатырлар. Бу гәбиристанда јүзлөрлө, минлөрлө инсан јатыр вә онларын руһу бизи ешидир. Шејхүлислам ки ми мән президентләрден ичәзә истәјирәм ки, дунјада кедәнләрин руһуна Фатһа охулам.

Сонра Һачы Аллаһшүкүр
Пашазадә Фәтәли хан Хоҗ-
кинин вә бу гәбиристанда
ујуланларын һамысынын ру-
һуна Фатихә охунду.

Азәрбајҹан президенти Һејдәр Әлијев мәрәсимдә чыхыш етди.

Азәрбајҹан халгынын елминин, мәдәнијәтинин инкишафында Мирзә Шәфи Вәзәнин бөјүк хидмәтләри олубдур. О өз јарадычылығы, фәалијәти илә тарихдә бөјүк из јојубдур. Биз онун мәзари гаршысындагы Мәңгүнүн руһу гаршысында баш әјрәм вә на Аллаһдан рәһмәт диләјирәм.

Биз Азәрбајҹанын көркөм-ли огулу, бөүк дөвлөт хадими, ычтими-сийси хадим Фәтәли хан Хосейннин мазары үнүндөјок. Фәтәли хан Хосейннин хатиресини әбедиәләз димрэк үчүн мазары үзәриндә онун бустуну күрчү гөрдәшармызла бириндәкә төнәтәдә сүргәдә ачыгы. Мирзә Фәли Ахундову, Мирзә Шәфи Вәзелини Азәрбајҹан елминин, мәдәнијәтинин кишисындадә бөүк хидмәтләрини әдәдә едөрөк, ејин заманда Фәтәли хан Хосейннин хадимымыз, хатындадә илк Азәрбајҹан Демократик Республикасынын јарыямыласында бөүк хидмәтләрини биздә бүкүн миннәтдарлыг һиссини үзүргә елмини.

1918-жыл илде Чэнуби Гаф-газза — Курчустаңда, Азэр-бајчанда, Ермөнистанда чох бөүлү ичтимаң-сијас просес-лэр кедаң вахт, бизиң хаҗла-ларымыз — курчү өз Азэр-бајчан хаҗлары өз милли азадлыгылары уғрунда мүба-ризе апардығы, өз мүстәгил дәвлатчилијини ғурмағ әз-минде олдүгү заман бөүлү һадисәләр, бөү сијас просес-лар мәһз бирала, Курчустан

р мәліз оурада, күрчүс

ФӘТӘЛИ ХАН ХОҶСКИНИН

АБИДЭСИННИН АЧЫЛЫШЫ

Мартын 9-да Азербайжан президентин Һейдәр Əлиєв ۱۲ Күрчүстан президентин Էдуард Շевարднадзе Тбилисин Նобат багында Фəтəли хан Хойскийнин абидəсинин ачылышы мəراسиминə кəлтдilər. Азербайжанчынын үч көрнəмли шахсийтəтинин — Мирзə Шəфəзи Вазелин, Мирзə Фəтəли Ахундову ۱۲ Фəтəли хан Хойскийнин уулуғу бу жəрдə сон вахтлар кəлди абадыг ишлilи кəртүлү.

Азәрбајҹан президенти хал-
гымызын бу бөлүк шахсијјәт-
ләринин гәбирләрини зијарәт
етди. Сонра гәбирүстү аби-
дәнин ачылышы мәрәсими
башланды. Дәүләтимизин

башчысы Һәйдәр Әлијев Фәтәли хан Хойскинин бүстүнүн үзәриндән өртүҗү кәтүрдү. Азербайҗан Демократик Республикасынын банилариндән бири вә илк баш назирин олмуш Фәтәли хан Хойскинин гәбирүстү абидеси өнүндә кечирилән мәрәсими Тбилис шәһәринин мери **Варди Шатава**швили аҗардә пәли-

— Чәнаблар өз ханымлар, мөһтәрәм президентләр! Биз бу күн бураја Азәрбајҗан халгынын бөјүк оғлу Фәтәли хан Хосейннин хатирәсини јад етмәк үчүн јығышмышыг. 88 ил бундан әввәл Күрчүстанда, Чәнуби Гафразин Милли Шүврасында Фә-

тәли хан Хојски демишдир:
Биз инди бир-биримиздән ај-
рылырыг ми, кәләчәкдә даһа
мөһкәм бирләшәк. Беләли-
лә, илк Азәрбајҗан Демократ-
тик Республикасы Күрчүстан-
па елан олунмушдур.

Москвада хүгүг факультетини битирэн Фетели хан Хойскис эвэлчлэ Көнчөдө, сонра исе Күрчүстанын мұхтәриф шәһерлеринде хидмәтдә олмушдур. О, 1917-чи илдә Көнчөдә хүгүг-мұһафизә идәләрликдә, хидмәтиң 1918

реларинде ишлемеш, 1918—
—20-чи илләрде Азәрбајҹан
Демократик Республикасы-
нын баш назири вә харичи
ишләр назири везифәләриндә
чалышмашыды. Фәтали хан
Хойск 1920-чи илде җенә
дә Күрчүстанга җайгымалы
олду вә чох төвсүсү ки, бу-
рада өбедиҗәтә говушундә.
Азәрбајҹан халгынын ләйҗи-
ли оғлу Фәтали хан Хойскни
аз һәмәрлидиги Милләт Фә-

тәли Ахундов вә Мирзә Шә-
фи Вазехин јанында әбәди
ујумладалыр.

Бу бүст Азербайжан Республикасы Шемкир район ичра хакимијетинин башчысы Аслан Асланов тәрәфиндән тәшкил едиллиб гојулмушдур. Умидварыг ки, бу бүст бу күндөн сонра достлуғумузуң рәмзинә чевриләэкәдир. Ичәзәнизлә, Фәтәли хан Хожскинин бүстүнүн ачылышы мәрәсимини ачығ е’лан едим.

— Сонра сөз Гафраз Мүсәлманлары Идарәсинин сәдри шәхүлислам **Һачы Аллаһшүкүр Пашазада**гә верилди. О деди:

— Бисмиллаһир-рәһманир-рәһим

Һөрмәтли, әзиз президент-
ләр!
Бу күн һәпигәтән чох мұ-
тәддәс күнләрден биридир.
Пейгамбәрин һәдисин вар ки,
бир Аллаһы истаған адам.

(Экземпляр 1-м селфде)

һәм күрүч, һәм де Азәрбај-
 жан елмачи бөлүк фалда кө-
 тәрмичидир. Уамдавар ки-
 бу он'ниё давам едириле-
 чөкдир.
 Элбэтте, һөлө чох ишден
 данышмаг оларды. Лакни ме-
 нә верилан вахт регламента-
 ни нөзөрә алараг мусалла-
 нилә сизи Тейилс Дөвлет
 Университетини фәһри док-
 тору сечилмәзиниз мунасибә-
 тилә бир даһа табрик едир ве-
 арзу едирәм ки, биография-
 нызын буюкчу күнү сизин
 үчүн он өләметдур ве фөрәһ:
 (Арды 3-чү сәһифәдә)

[illegible]

АЗЕРБАЙДЖАН—КУРДЖУСТАН: ДОСТЛУГУМУЗУН ТЭНТЭНƏСІ

(Әуелі 1-ші сәһифədə)

дә күнләрден бири олсун. Умидварық ки, сизниң бир дә көрүшәчәйик. Умидварық ки, сиз бир чох наилијјәтләр мүнәсибәтилә бир даһа тәбрик едәчәйик. Сизә кеңиш

сијаси фәалијјәтиниздә бәјүк уғурлар арулајырам.

Сонра Азәрбајҹан Республикасының президенти Һејдәр Әлијевә сөз верилди. Салондақалар али гонагы һәрәртәли алтышларла, бәјүк сәминијјәтлә ғаршыладылар.

АЗЕРБАЙДЖАН ПРЕЗИДЕНТИ

ҺЕЈДӘР ӘЛИЈЕВИН ЧЫХЫШЫ

— Һөрмәтли чәнаб президент Едуард Шеварднадзе, һөрмәтли чәнаб ректор Ронин Метревели, һөрмәтли алимләр, һөрмәтли ханымлар әә чәнаблар!

Мән бу күн бәјүк ифтихар һисси илә сизни ғаршыһыздә чыхыш едирәм. Бу дөгәләри, бу күнү һәјәтимиң хошбәхт аилары сажырам. Чүнки дүңдә ән мәшһур университетләрден бири олан «Вахшивили адына Тбилиси Әвләт Университетиниң мәшһур алимләрден һәрәрт елми шурасы мәнә бу тәһсил оҗағының фәхри доктору ады верилмәси һаггында ғәрәр ғәбул едиб ән бу фәхри мукәфат артық мәнә тәғдим олунубдур. Сизин бу ғәрәриниздә керә, мәнним фәалијјәтимә, хидмәтләримә, хуҗусән күрчү вә Азәрбајҹан халқлары арасындакы достлуғ әләгәләриниң мөһкәмләмәси сәһсиндә хидмәтләримә вердијин јүксәк гиймәтә керә мән сизә тәшәккүрүмү вә миннәтдарлығмы билдирирам. Чох сағ олун.

Мән бу мукәфаты, јәни фәхри докторлуғ алыны ејни заманда Курдҹустан алимләриниң мүстәғил Азәрбајҹан Республикасына, онун әлдә етдијни наилијјәтләр вә онун мүстәғилли јолунда уғурлар газанмасына кәстәрдиңләр кәзал бир мүнәсибәт киңи ғәбул едирәм. Әмин ола биләрсиниз ки, мән чалышаҗағам, сизин мәнә кәстәрдијиниз јүксәк шәрәфи вә достлуғ, ғардашлығ мүнәсибәтләрини, мәнним сијаси фәалијјәтимә вә хидмәтләримә вердијиниз јүксәк гиймәт бундан сонрақы әмәли шәһеримлә дөгүрүлүм.

Ики күндүр ки, мән вә мәһилә бәрәбер Азәрбајҹандаң кәлмиш бәјүк нумәјәндә Һејдәти дост вә ғардаш күрчү халғының гонагпәрвәрлији, достпәрвәрлији илә әһәтә олунушуг. Биз ики күндүр ки, бәјүк бир байрам кечирдик. Мүстәғил Курдҹустан Республикасы илә мүстәғил Азәрбајҹан Республикасы арасында, халқларымыз арасында достлуғун, ғардашлығын, әмәкдашлығын мөһкәмләмәси вә инкишаф етмәси үчүн чох дәјәрли вә чәсарәтли адымлар атырығ. Күмән едирәм ки, бу күнләр бизим биркә кордүғүмүз ишләр вә имзаладығмыз чох бәјүк әһәмијјәтә малик сәһдәләр халқларымыздың чох дәвләтләримиңиң кәләчәји үчүн оладуҗа бәјүк хидмәтләр кәстәрчәкдир.

Мәнним әзиз достум, ғардашым Едуард Шеварднадзе бизим бу ики күн мүддәтиндә кордүғүмүз ишләр вә әлдә етдијимиз наилијјәтләр һаггында сизә мәълумат верди. Мән тәқарар етмәк истәмирәм. Сәдәчә демәк истәјирәм ки, мән онун бүтүн фикирләри илә разығам, онун дедијни сөзләр мәнним дедијни сөзләрдиң. Бу да чох әһәмијјәтли һалдыр. Биз һәм Курдҹустан—Азәрбајҹан әләгәләриниң бу күнү вә кәләчәји һаггында, һәм дә дүңдә проблемләри, Гағғаз проблемләри һаггында ејни фикирдәјик. Бу бәјүк проблемләр һаггында бизим ејни фикирдә олмағмыз халқларымызын вә әлкәләримизниң ғаршысындакы вәзифәләрини мөүһәффијјәтлә јеринә јәтирилмәсинә чох көмәк едәчәкдир.

Биз Курдҹустан Республикасы илә Азәрбајҹан Республикасы арасында достлуғ, әмәкдашлығ вә тәһлуқәсилик һаггында чох дәјәрли бир сәһдә имзаладығмыз. Әмнәмә ки, һәр киңи тәрәф бу сәһдин бүтүн мүддәаларының һәјәтә кеңирилмәси үчүн әзмәл чалышаҗағдыр. Бизим бу көрүшүмүзүн мүһүн нәтиҗәләриңден бири чәнаб Шеварднадзе илә мәнним Гағғазда сүлһүн, тәһлуқәсиликниң вә әмәкдашлығын бәргәрәр олмасы һаггында имзаладығмыз биркә бәјаннамәдир. Бу, чох әһәмијјәтли сәһдәдир. Ејни заманда бу, дүңдә мигҗасында гиймәтләндирилә биләчәк бәјүк бир тәшәббүсдур. Бу бәјаннамә бүтүн Гағғаз дәвләтләри үчүн дә, башга дәвләтләр үчүн дә ачығдыр. Мән умидвар олдуғуму билдирәм иствәјирәм ки, Гағғазда сүлһүн, әмин-аманлығын бәргәрәр олмасыны иствәјән башга сүлһсәвәр дәвләтләр, республикалар да бу бәјаннамәгә рошулачқалар.

Адәтән, алимләр тарихи һадисәләре оларын мәнасыны әкс етдирән хуҗуси адылар верирләр. Мән дүнән имзаладығмыз бәјаннамәни сизин ғаршыһызда «Тбилиси бәјаннамәси» алдандырмағ истәјирәм. Бир даһа әмин олдуғуму билдирәм иствәјирәм ки, Тбилиси бәјаннамәси Гағғазда сүлһүн мөһкәмләндирилмәси үчүн чох фәјдалы оладыҗыр.

Курдҹустан вә Азәрбајҹан республикаларының сон иләрләркә вәзијјәти бир-бири нә чох бәһәрдир вә бир чох һалларда ејнидир. Биз һәм

әлкәләримизниң дахилиндә, һәм дә әлкәләримизниң тәһлуқәсиликниң вә әрази бәтәвәлјүгүн горуғағ үчүн ејни проблемләрлә ғаршылашығмыз. Бу проблемләр бизим һәјәтимиң чох көркинләшдирибдир. Анҗағ мән умидварам ки, һәм күрчү халғы, һәм дә Азәрбајҹан халғы бу проблемләрин әһдәсиндән кәләчәкдир, һәм Курдҹустан Республикасының, һәм дә Азәрбајҹан Республикасының әрази бәтәвәлјүгү тәмин олуначағдыр.

Әлкәләримизниң дахилиндә баш вермиш проблемләри да халғын дәстәји илә, халғын һәмрәјли илә мөүһәффијјәтлә һәлл едирик. Курдҹустан Республикасының һәјәтиндә 1992-чи илден индијәдәк баш вермиш чох ағыр вә чәтин проблемләрин һәлл олунмасында күрчү халғының милли һәмрәјлиниң вә күрчү халғының көркәмли оғлу, мәнним дәјәрли достум Едуард Шеварднадзениң хуҗуси фәалијјәтини мән бурада гејд етмәк истәјирәм. Едуард Шеварднадзениң күрчү халғы ғаршысында хидмәтләри кечмишдә дә чох бәјүк олмушдур. Анҗағ Курдҹустаның мүстәғил дәвләт киңи јашамаға башладығы бир заманда, Курдҹустан хариҗи гүвәләр тәрәфиндән бәјүк тәҗәјиләр алтында олдуғу бир заманда, Курдҹустан Республикасының әрази бәтәвәлјүгү позулдуғу бир заманда, Курдҹустаның дахилиндә чох көркин вә мүрәккәб процесләр кетдији бир заманда Едуард Шеварднадзениң Курдҹустан рәһбәрлијинә ғайытмасы вә онун бәјүк сијаси тәҗәүбәси, көркин әмәли, һесаб едирәм ки, Курдҹустан халғының, Курдҹустан Республикасының тарихиндә әввәсиздәдир, јүксәк гиймәтә лајиғдыр.

Биз Азәрбајҹанда Курдҹустаны сәвидијимиздә керә, күрчү халғына әсрләр бәјүк бәјүк һөрмәт етдијимиздә керә Курдҹустанда кәдән процесләриң даим чох марағла изләмиш вә чалышмышығ ки, бу процесләрин нормал истигмәтдә кетмәси үчүн канардан да олса һәм өз һәмрәјлијини мизни билдирик, һәм дә дост әлиминиз узадағ. Она керә дә инди артық Курдҹустанда җитчман-сијаси сабитлик бәргәрәр олдуғу үчүн, бир чох процесләрин ғаршысы алындығы үчүн вә әлкәһиздә демократик һүғүн дәвләт гүрүчүлүгү сүрәтлә һәјәтә кеңирлидији үчүн, Курдҹустанда дәвләт мүстәғиллијиниң мөһкәмләндирилмәси јолунда чох көркәкли адымлар атылдығы үчүн биз бир гоншун киңи, дост киңи урәкдән сәвинирик вә мән Азәрбајҹан халғы адышдан сизни бу наилијјәтләр мүнәсибәтилә үрәкдән тәбрик едирәм.

Әмин ола биләрсиниз ки, биз, азәрбајҹанлылар, Азәрбајҹан халғы достлуға садиғни вә достлуғумузу әбди олмасы үчүн бундан сонра дә әлиминдән кәләни едәчәйик.

Азәрбајҹанда чыхарылан тәбиғи газ 1959-чу илдә илк дөфә Курдҹустан торағына кәлди. Тбилисидә илк дөфә оларағ газ мәшәли јандырылды. Инди исә бизим әлкәләримиз мүстәғил дәвләтләр олдуғу бир заманда Азәрбајҹаның зонкин нефт јаталарындан чыхарылан нефтини Курдҹустан әразисиндән кечмәси һаггында вә бәјүк нефт көмәриниң чәкилмәси һаггында ғәбул едилмиш ғәрәр да Азәрбајҹан илә Курдҹустан арасында, халқларымыз арасында мөвчүдә достлуғ вә ғардашлығ әләгәләрини даһа дә мөһкәмләндиричәкдир.

Шәхсән мән ән кәңч јашларымдан Курдҹустана, күрчү халғына чох бәјүк һөрмәт вә әһтирам һисси илә јанашдығмына керә бу һиссләримиң кечмишдә дә әмәли сүрәтдә һәјәтә кеңирилмәсинә чалышмышам, инди дә чалышырам вә кәләчәкдә дә чалышаҗағам. Бизим достлуғумузуң кәзал нумунәләриңден бири дә Курдҹустанда јашаған азәрбајҹанлылар кәстәрилән ғайы вә диггәтдир. Биз бу күн мәнним достум, чәнаб Едуард Шеварднадзе илә бәрәбер, Азәрбајҹаның дәјәрли шәхсијјәтләри олан Мирзә Фәтәли Ахундовун, Мирзә Шәфизәһин вә илк Азәрбајҹан Демократик Республикасының баш назира, 1920-чи илдә Тбилисидә ермәни террорчуларының күлләсиндән һәлл олмуш Фәтәли хан Хәјскинин мөзарларыны зијарәт етдик.

Бураја топлашан азәрбајҹанлыларын вә бу күн мәсиддә олан азәрбајҹанлыларын һамысы Азәрбајҹан халғының адәт вә әһәләрини, о чүмләдән Азәрбајҹан халғының дәјәрли шәхсијјәтләриниң руһуну вә ғәбирләрини Курдҹустан торағында горујуб сахладығмыз керә сизә бәјүк миннәтдарлығ вә тәшәккүрләрини билдириләр. Шүбһәсиз ки, бу сәһдә әлимләрниң, мүәллимләриниң, Курдҹустан зијәлиларының хуҗуси ролу вар вә мән сизә Азәрбајҹан халғы адышдан миннәтдарлығ вә тәшәккүрүм јәтирирам.

Бурада Тбилиси университетиндә тәһсил алаң кәңч бир азәрбајҹанлы чыхыш етди. Бу мәни сәвиндир ки, Курдҹустан торағы бурада јашаған азәрбајҹанлылар да вәтәнидир вә азәрбајҹанлылар бу сон илләрдә, Курдҹустанда чох ағыр вәзијјәт олдуғу дөврдә дә Курдҹустан торағыны һеч вахт төрк етмәмишләр. Ејни заманда Курдҹустанда әмин-аманлығы бәргәрәр олдуғуна керә һәддиңдән артығ сәвинишмә вә бу әмин-аманлығын јаранмасы үчүн әлләриңдән кәләни етмиш, Курдҹустан парламентинә сәңкиләрә, Курдҹустан президентиниң сәңкиләриндә иштирак ермишләр. Мәнә верилән мәълуматлар керә, Курдҹустанда јашаған азәрбајҹанлыларын 99 фаиз Едуард Шеварднадзениң Курдҹустан президенти сәңкиләсинә сәс вермишдир. Бүтүн

булар, бир тәрәфдән, әзиз достларым, сизни тәрәфиниздән, Курдҹустан дәвләти тәрәфиндән, һәр бир күрчү тәрәфиндән азәрбајҹанлылар кәстәрилән диггәти вә ғайыны тәһәһүрүдүр, диҗәр тәрәфдән исә Курдҹустанда јашаған азәрбајҹанлыларын Курдҹустан вәтәндашы киңи өз үзәринә дүшән вәзифәләри лајиғинчә јеринә јәтирдийни нумәјиш етдирди.

Бунларын һамысы бирликдә күрчү — Азәрбајҹан достлуғу демәкдир. Зәнинмчә, дүнән вә бу күн биз бу достлуғун даһа дә мөһкәмләмәси үчүн чох дәјәрли адымлар атыды. Һөрмәтли алимләр, һөрмәтли университет рәһбәрләри, бу мүнәсибәтлә сизинлә көрүшмәк мәнним үчүн уңдулудыз бир һәдидир. Бу көрүш мүнәсибәтилә, сизин мәнә кәстәриләјиниз бу диггәт вә һөрмәт керә сиз бир даһа тәшәккүр едирәм. Сиз әмин едирәм ки, мән бу күнләри һеч вахт унутмајаҗағам вә Курдҹустан илә Азәрбајҹан арасында олан әләгәләрини, достлуғ вә ғардашлығ әләгәләриниң даһа дә мөһкәмләмәси үчүн әлиминдән кәләни әсиркәмәјәчәм.

Бурада Курдҹустаның көрәмәли алимни Мариам ханым Лордкипанидзе чох дәјәрли сөзләр деди. Мән Курдҹустан вә Азәрбајҹан алимләрини, университетләриниң әләгәләрини мөһкәмләндирилмәси вә инкишафы илә бағлы тәқлифләри нәзәрдә тутурам. Мән бу тәқлифләри мәннүнијјәтлә ғәбул едирәм вә һесаб едирәм ки, бизим әлкәләримизниң алимләриниң, зијәлиларының, елм вә мәдәнијјәт хидмәтләриниң, о чүмләдән университетләриниң, академјяларын әләгәләриниң даһа дә сых олмасы халқларымыз вә әлкәләримиз арасында әләгәләрини даһа дә сых олмасы үчүн чох лазымдыр. Мәнним тәрәфиндән сиз бу сәһдә һәр бир дәстәји ала биләрсиниз.

Сизә бир даһа тәшәккүр едирәм. Елмә, мәдәнијјәт али тәһсил әз һөрмәт вә әһтирамыны билдирәм. Курдҹустан алимләринә даһа олан һөрмәт вә әһтирамыны билдирәм. Сизә чәнасағлығ вә хошбәхтлиғ арулајырам. Чох сағ олун, тәшәккүр едирәм. Кәләң көрүшләрдәк.

Шотә Руставелиниң дөврундә јашајыб-јаратмыш, Азәрбајҹан халғының бәјүк шаири Низами Кәңчәвиниң портрети тохунмуш халҗаны бу көрүшүмш јаднақ оларағ Тбилиси Дәвләт Университетинә бағшылајырам.

(Азәрбајҹан президенти Һејдәр Әлијевин чыхышы бәјүк диггәтлә динләнди вә сүрәкли алтышларла ғаршыланды).

АзәрТАЧ.

(Азәрбајҹан президенти Б. Әлијевин Курдҹустана рәсми сәһфиндән шоқилары АзәрТАЧ-ын хуҗуси мүхбир О. АДЫНОҒЛУ чәкимдир).